

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α^{ΟΝ} (16^{ΟΝ})

Ἀθήναι, Σάββατον 16 Μαρτίου 1919

ΑΡΙΘ. 14 (628)

ΚΡΙΜΑ!

Μαθαίνουμε, πώς γίνονται μυστικοσυμβούλια και διαβούλια από τὰ παλιὰ κι από τὰ νέα τσιράκια, πού ἄφισε ὁ μακαρίτης ὁ Μιστριώτης, γιὰ νὰ πολεμήσουν καὶ νὰ κατασυντρίψουν τὸν τρομερὸ ἔχθρὸ τῆς πατρίδας, τὴ δημοτικὴ γλῶσσα δηλαδή, ὅπου κι ἂν παρουσιάζεται αὐτή. Εἶναι φανερὸ πὼς χρειάζονται πολλὰ κανόνια καὶ πολλὰ στρατεύματα οἱ ἀρχιγγοὶ τῆς καινούργιας αὐτῆς ἐκστρατείας, ἀφοῦ κ' οἱ ἴδιοι οἱ Μιστριωτίζοντες ἀναγνωρίζουν ὅτι ὁ ἔχθρὸς ἔχει μπη κατακτητῆς πιά σὲ πολλὰ σημεῖα τῆς χώρας τους. Μὰ ἡ λεπτομέρεια αὐτὴ δὲν τοὺς ἀπελπίζει μήτε τοὺς κάνει νὰ χάσουν τὸ θάρρος τους. Κ' ἔτσι τὰ σχέδια καταστρώνονται μεθοδικὰ καὶ συστηματικὰ. Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα θὰ προσπαθήσουν νὰ ξεσηκώσουν τὸ λαὸ γιὰ νὰ ἐξαφανίσῃ πιά ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς ὅλους αὐτοὺς πού ἐβουληθήκανε νὰ χαλάσουν τὴ γλῶσσα καὶ νὰ καταστρέψουν τὴν παιδεία μὲ τὰ διάφορα μεταρρυθμιστικὰ τους τεργίτια.

Μὰ ἔλα, πού ὁ λαὸς ξύπνησε πιά καὶ μπορεῖ νὰ καταλαβαίνει τί σημασία καὶ πὸς πολὺ ποιά ἀφορμὴ ἔχουν τώρα ὅλες αὐτὲς οἱ ἐκστρατείες! Τοῦτο οἱ ἀρχιγγοὶ τοῦ νέου πολέμου δὲν τὸ στοχάζονται. Τόσο τὸ καλλίτερο, ἐπειδὴ ἔτσι ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ μᾶς δώσουν τὸ διασκεδαστικὸ θέαμα τῆς ἐκστρατείας τους. Ἐνα πρῶγμα μονάχα τοὺς ἐστενοχώρησε. Ἄν ἡ ἐποχὴ εἶναι κατάλληλη. Ἡ ἐποχὴ ἢ καιρικὴ κι ὄχι, ὅπως θὰ ἐνόμιζε κανένας φρόνιμος, τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ζητημάτων, πού ζητᾶνε κάποια ἐσωτερικὴ ἡσυχία τῆς χώρας. Νὰ ἐξηγουμάστε. Καὶ βρῆκαν οἱ ἄνθρωποι πὼς τώρα ὁ καιρὸς δὲν εἶναι κατάλληλος· καλλίτερα γιὰ τέτοιες ιστορίες εἶναι τὸ καλοκαίρι, πού σφίγγουν κ' οἱ ζέστες. Κ' ἔτσι οἱ τρομεροὶ καὶ φοβέροι αὐτοὶ γλωσσομάχοι θὰ ἀργήσουν κάπως νὰ μᾶς δώσουν τὴ διασκέδαση τῆς ἐκστρατείας τους. Κρίμα!

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΤΟ ΚΑΘΑΡΤΗΡΙΟ

(ΚΩΜΩΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ)

ΧΑΡΟΝΤΑΣ. Ἀπόδος ὦ κατάρατε τὰ πορθημεία.
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Οὐκ ἂν λάβῃς... Ἐγὼ εἶμαι ζωντανὸς ἀκόμα.

Οἱ ΑΓΓΕΛΟΙ (πὺν τὸν συνοδεύουνε). Ψέμματα! Ὅλο αὐτὸ μᾶς κοπανοῦνε στὸ δρόμο... Πέθανε πιά στὴ συνείδηση τῶν νέων καὶ τὸν φέραμε.

ΧΑΡΟΝΤΑΣ (πρὸς τὸν Καθηγητῆ). Ἔτσι μούρχειται νὰ σὲ γυρίσω πίσω.

ΑΓΓΕΛΟΙ. Ἀδύνατο. Πνευματικὸς βρονκόλακες ἢ γις, τελευταία, δὲ σηκώνει.

ΧΑΡΟΝΤΑΣ (συγκαταβατικὰ). Ἐέρεις τοῦλάχιστο καμμιά δουλειά;

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Καὶ βέβαια. Ξεσαλλίζω καὶ μαζεύω μύθους καὶ παροιμίες.

ΧΑΡΟΝΤΑΣ. Ἐχει αὐτὸ χρησιμότητα;
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Κάτι παιδαρέλια λένε πὼς ἔχει καὶ παραέχει. Μὰ ἐγὼ δὲν τὸ πολυτισεύω.

ΧΑΡΟΝΤΑΣ. Τότες γιατί τὸ κάνεις;
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Γιὰ νὰ βροίσουμαι σὲ δουλειά... Μοῦ εἶπαν ἄλλοι πὼς εἶνε ἐθνικὴ δρᾶση καὶ τοῦτο. Ἐγὼ κληρονομία, τοῖμψησα καὶ παρᾶσησα.

ΧΑΡΟΝΤΑΣ. Μωρὲ τί μοῦ λές! Εἶσαι καθηγητῆς; Καὶ γὰ ζητιάω πορθημεία! Ἀποφάσισα ἐσὺς νὰ σᾶς δέχουμαι χάρισμα. Τράβα μέσα (πρὸς τοὺς Ἀγγέλους). Ὁδηγήστε τὸν σὶν ποριτέρη.

Οἱ Ἀγγελοὶ μὲ τὸν καθηγητῆ στὴ μέση παίρουνε δρόμο. Εἶναι ἀγῆ, πρὶ χαράξει. Μιά γλῶσσα σκορπίζεται στὰ οὐράνια δώματα. Ὅλοι οἱ κόσμοι τριγύρω τοιμάζονται νὰ ξυπνήσουν. Μύρια χρώματα μαγεύουνε τὰ μάτια καὶ γαληνεύουνε τὶς ψυχές... Φιάνουνε στὴ μεγάλη Πύλη.

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ (πρὸς τοὺς Ἀγγέλους δειγχνοντας τὸν πελάτη). Αἴ! ποῖος εἶναι;

ΑΓΓΕΛΟΙ. Καθηγητῆς.
ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Βρὲ τὸν κακομοῖρη! Ἀπὸ κεῖ πρὸς τὸν Παράδεισο.

ΑΓΓΕΛΟΙ. Εἶναι καθαρευουσιάνος.
ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Τότες δῶθε, στὴν Κόλαση...
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Εἶμονα καθαρευουσιάνος, μὰ δούλεψα γιὰ τὴ Δημοτικὴ. Δὲν ἀξίζω γιὰ τὴν κόλαση. Ἀπηθήτε με...

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ (συλλογισμένος). Εἶτανε καθαρευουσιάνος, μὰ δούλεψε γιὰ τὴ δημοτικὴ... Πὼς εἶναι δυνατὸ! Θὰ εἶναι κανένας ἐπιτήδειος πού γυρίζει μὲ ὅλα τὰ κόματα. (Πρὸς τὸν καθηγητῆ). Μπορεῖς νὰ τἀποδείξῃς αὐτό;

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Νὰ οἱ τόμοι μου. Χιλιάδες σε-

λίδες. "Ανοιξέ τους. Δουλειά και δουλειά... "Ολη μου τη ζωή έφαγα με δαύτους.

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ (ξεφυλλίζει). "Έχεις δίκιο. Μά ούσιμα δὲ βλέπω. Βλέπω μονάχ' ανάμεσα και καθαρεύουσα. Μωρὲ μπάς κ' εἶσαι ἀπὸ τοὺς μιχτούς;

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. "Όχι! Αὐτοὶ τώρα εἶναι στήν ἐξουσία. Λένε πὼς ἡ ἐποχὴ μας εἶναι μεταβατική. Κάνουνε χημικὰ πειράματα. Νοθεύουνε τὴ δημοτικὴ με Ζαχαρίνη και Ξενοπουλίνη, πασκίζοντας νὰ βροῦνε, λέει, ἕνα καινούριο «Γλωσσικὸ Ἐλιξήριον» γιὰ τ' ἄρρωστα σκολειά.

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Κι ὁ κόσμος τί λέει κεῖ κάτου ;

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. "Ο κόσμος χάρει δ,τι κι ἂν τοῦ πῆς. Φιάνει νὰ πηγαίης με τὸν ἀέρα πὸν φουῶ. Αὐτὸ ἔκανα και γὼ τόσο καιρό. Οἱ καθαρευουσιάνοι με τιμούσανε, οἱ ἄλλοι με νομίζανε κρυφὰ γιὰ δικό τους. "Ο Δροσίνης μ' ἀνακήρυξε γιὰ ὁδηγὸ του. "Ο Δελμούζος γιὰ πατέρα. Ἐγὼ ἔκανα τὸν κοινὸ και τὴν περονῶσα μὰ χαρά. "Ἄς ὄψεται ὁ πονηρὸς Πῶπ. Μὲ κατάφερε νὰ μιλήσω. "Αχ, ἄχ!...

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Τὸ δικό σου ζήτημα εἶναι γλωσσικὸ και δὲν ξεμπερδεύεται εὐκόλα. Θὰ κρίνη τὴν τύχη σου ὁ ἴδιος ὁ Σαβαῶν. Κάποε λιγάκι παράμερα και περιμένε.

Τὴ στιγμή ἐκείνη τρανὸ μπουλούκι φτάνει στὴ μεγάλη πόλη. "Ο "Άγιος Πέτρος ἀφοῦ τοὺς ξετάζει σύντομα τοὺς μοιράζει ἄλλους στὸν παράδεισο, κι ἄλλους στὴν κόλαση. "Ολοι ἔσοι εἶναι γιὰ τὴν κόλαση, εἴτανε οἱ πῶ ἐξυπνοὶ στὴ ζωὴ τους. Πηδούσανε ἰδέες κι ἀρχές ἀπὸ τὴ μιὰ μέρα στὴν ἄλλη. "Ολοι τους, συνειθισμένοι ἀπὸ τὴ γῆς, κάνουνε θόρυθο και φωνάζουνε πὼς ἡ κρίση εἶναι ἄδικη. Σηκώνουνε χέρια και μπαστούνια κ' εἶν' ἔτοιμοι γιὰ ταραχές. Μὰ οἱ Ἄγγελοι χωροφυλάκοι τοὺς βουρδουλίζουνε ἀράδα γιὰ νὰ σωπάσουνε και γλήγορα τοὺς πετάνε στὰ πυρωμένα καινίγια. "Ἄμα τέλειωσε αὐτὴ ἡ δουλειά σιμώνει ὁ "Άγιος Πέτρος κι ἀδράζει τὸν Καθηγητὴ ἀπὸ τὸ γιακά. Τοῦ λέει νὰ πετάξῃ τοὺς τόμους γιὰτ' εἶναι μεγάλοι και τὸν βαραίνουνε. Μὰ ὁ Καθηγητὴς με κανένα τρόπο δὲ θέλει νὰ τοὺς ἀποχωριστῇ. Περιπατοῦνε κάμποσιν ὥρα μέσα σὲ κάτασπρα και πομπουλένια σὴννεφα. Περιώντια ἀπὸ τὴ φραντζέζικη κόλαση ρίχνει μιὰ ματιὰ και βλέπει τὸ Λουὴ Ρουσοῦλ νὰ σπάζῃ ἀλύπητα στὸ ξύλο τὸν Περνὸ. "Ἄξαφνα φτάνουνε σὲ μιὰ μεριά φανταστικὴ πὸν ἔλα λάμπουνε στ' ὀλόχουσο φῶς. "Ο Σαβαῶν στὸ θρόνο του καθισμένος ἔλο δόξα, και πλῆθος τριγύρω στὰ πόδια του κάνει μετάνιες. Δεσποτάδες, ἐμπόροι, βιομήχανοι, μεγαλοπατριῶτες, πὸν περιμένουνε τὴ μεγάλη κρίση. Στέκει παράμερα κ' ἕνα μπουλούκι με λάβαρα και βενέτικα χάρτινα φαγάκια. Εἶναι οἱ πατριωτικοὶ ποιητὲς κ' οἱ ἐθνικοὶ δημοσιογράφοι. "Ολοι δουλέψανε στὴ ζωὴ τους γιὰ τὸν Παράδεισο, μὰ ὁ "Άγιος Πέτρος ἔχει ἄλλη γνώμη.

Ξάφνου μπουμπουνίζει. "Ο Σαβαῶν ἀρχίζει νὰ δικάζῃ. Σὰν ἔρχεται ἡ σειρὰ τοῦ Καθηγητῆ, ὁ "Άγιος Πέτρος τὸν φέρνει μπροστὰ στὸ χρυσοῦ θρόνο.

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. "Ένας καθαρευουσιάνος πὸν λέει πὼς δούλεψε σ' ὄλη τὴ ζωὴ του γιὰ τὴ δημοτικὴ.

ΣΑΒΑΩΘ (κατσουφιασμένος τὸν κοιτάζει). "Ἄ-

ξαφνα ἀστράφει και βροντᾷ πὸν σείεται ἔλο τὸ στερέωμα). Τί μοῦ τὸν ἔφερες ἐδῶ ;

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ (τρέμει). Στὸν Παράδεισο τάχα ἡ στὴν κόλαση ; "Ω Θε μου, νὰ τὰ εἴξερα κεῖ κάτου αὐτὰ, πόσο ἀλιώτικος θὰ εἶμουνα !

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Μεγάλε ἄρμιουρῆ, ἄς μὴν πάη ἄκριτος στὰ Τάρταρα. (Κάι τοῦ ψιθυρίζει στ' αὐτὴ. Τοῦ δείχνει κ' ἕνα μπιλιέτο πὸν ἦρθε λίγο πρωτύτερα μ' ἀερόπλονο ἀπὸ τὴ γῆς.)

ΣΑΒΑΩΘ. (Ἀνοίγοντας τὸ ἐφωτισθράγιο βιβλίο. Ξεφυλλίζει. Σταματᾷ στὴ σελίδα : «Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι.») Γιὰ νὰ γλυτώσῃ, ἐδῶ πρέπει νὰ τὸν κατατάξουμε. Εἶναι τάχατες ἰδεολόγος ;

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Φτωχὸς και τίμιος.

ΣΑΒΑΩΘ (ἀστράφει). Καθάριος καθαρευουσιάνος, τοῦ πρέπει καθαρήριο. Ἡ κόλαση με τὰ μαρτύρια ἄς μείνη γιὰ τοὺς ἐκδότες και τοὺς βιβλιόπῳλες.

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Γαβρήλ, αἱ ! Γαβρήλ.

Ἄκούγεται φτερούγισμα και προβάλλει ὁ Ἄρχάγγελος.

ΓΑΒΡΗΛ. Στις διαταγὲς σας.

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Τράβα στὸ Κιθαράριου κι ἄνοιξε τὸ διαμέρισμα : οἱ Μακάριοι. Πάρτισε και ρίξε τον ἐκεῖ μέσα.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Δίκαια τιμωριέμαι!

Ο ΓΑΒΡΗΛ (πρὸς τὸν "Άγιο Πέτρο, σιμώνοντας τὸν Καθηγητῆ). Αὐτὸς ἔχει μαζί και τὰ βιβλία του. Νὰ τὰ πετάξω στὸ καινί ;

ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. "Όχι. Πάρτα, ζύγισέ τα καλά και ρίξε τα νὰ πέσουνε στὴ γῆς. Ἐκεῖ εἶναι χρήσιμα γιὰ τὴν ὥρα. Μὰ κόψε προύγους κ' ἐπιλόγους. Ἄφησε μονάχα τὸ σωστὸ κείμενο.

ΓΑΒΡΗΛ. Ἐλα περπάτα. Τελιώνουνε πιά τὰ βάσανα.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Ἐκεῖ μέσα στὸ σιγματόπλεγμα θὰ με κλείσης ;

ΓΑΒΡΗΛ. Δὲ θὰ εἶσαι μονάχος. Θάχης συντροφιά κι ἄλλους.

Καθὼς σιμώνει ὁ ξένος τὸν καινίωτο μινουδιά πολλοὶ ἀπὸ τὰ κάγκελα κ' ἔρχονται νὰ τὸν ὑποδεχτοῦνε. "Ο Μιστριώτης ντυμένος με χλαμίδα και φορώνας πέδιλα, περπατᾷ γλήγορα με τὸ ἰδιότροπο ἐκεῖνο βῆμα του. "Ο Χατζιδάκης τὸν ἔχει ἀλαμπρατόετα. "Ο Κανελλίδης βήχοντας ἀκολουθεῖ με τὸ τσιγάρο στὸ στόμα. Παραπίσω φαίνονται Κλαίων Ρεγκοβῆς, Καλοσιτύης, Γαρδικας, Σκιῆς, Φαρατιάτος, Φιλάρειος, Καλαποθάκης, Πανάς, Ἰωάνναρος, Σεβαστόπουλος, Δεβίδης, Ἄνοσιόπουλος ὁ Ἄθηναῖος, Ἄμπελάς, Σουρῆς.

ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ. "Ω γαθε, ἐδῶ ἦρθες και λόγον σου ;

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. "Αχ ! ἔρχεται κάποτε καταράμενη στιγμή πὸν δὲν μπορεῖ νὰ κορητῇ κανεῖς... Ἄδικα στὴ ζωὴ μας, ἀγάπη μου, τσακοθήκαμε τόσος φορές. (Τὸν φιλεῖ.)

ΟΙ ΑΛΛΟΙ. Τὸ μάθαμε. Νικηθήκαμε πιά. Μὰ ἄς ὄφουνται τὰ Ρούσικα ρούβλια.

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Αὐτὰ τὰ αἰῶνια. Ἄλλοτε τᾶστελνε ὁ Τσάρος με τοὺς Πασλαβιτῆς, τώρα ὁ Λεβὴν γιὰ τοὺς γλωσσικοὺς μπολοσεβίτους.

ΚΑΝΕΛΛΙΔΗΣ. Τί λέγεις ἀδελφέ; Καὶ τὰ ἄρθρα μου, αἱ κατάροι, τὰ ἀναθεματιά μου κατὰ τῶν μητρολοίων τῆς γλώσσης;

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ. Τὰ ξαναγράφει σὺ τὰ τώρα ὁ Καθαράκης.

ΚΑΝΕΛΛΙΔΗΣ. Τὸν ἄθλιον, γκούχ! γκούχ! Θὰ τὸν καταγγείλω γιὰ λογοκλόπο.

Κεῖνη τὴ στιγμή ἕνα σὺγγεφο ἀρμενίζει. Ἀπάνω του κάθεται ὁ Σαβαῶθ.

ΣΑΒΑΩΘ. Κ' ἐδῶ πὺ τὸς ἔχω μαζεμένους δὲν μποροῦνε νὰ ἠσυχάσων. Ἐκεῖ κάτω σ' ἡ «Λέσχη τῶν Ἐπιστημόνων» τὸς θυμοῦνται ἀκόμα τούτους ἐδῶ. Δὲν ἀφίγουνε τὴν πρόοδο νὰ τραβήξῃ δρόμο.

Κάνει νόημα. Ἀμέσως περιτριγυρίζουνε ἀγγελιοδιαβόλοι ὅλο τὸ μέρος, φέρνοντας τόμους, βιβλία, ουγράμματα, φυλλάδες πὺ ἀναθεματίζουνε τὴ δημοτικὴ. Ὁλο τὸν Ἀντωνιάδη καὶ ὅλο τὸν Ἀμπελά. Ἀκολουθοῦνε οἱ τόμοι τοῦ Σουοῦ. Ἐκεῖ εἶναι κ' οἱ ἐπιτηρίδες «Παρασοῦ» καὶ Πάνεπιστημίου. Τὰ καθαρωνοσιάνικα διδακτικὰ βιβλία πιάνουνε πὺλν τόπο. Ὁ Χατζέδουλος, νευρικός, μ' ἕνα φακὸ στὸ χέρι τρέχει δῶ καὶ κεῖ θέλοντας καὶ καλὰ ἔλα νὰ τὰ λογοκρίνῃ. Γιὰ νὰ προστάσῃ ζητᾶ μὲ φωνὴς νὸ «τὴν ἀθάνατος. Κανεις δὲν τοῦ δίνει ἀπάντησῃ. Οἱ ἀγγελιοδιαβόλοι ρίχνουνε στὰ χαρτιά γιὰ πετρέλαιο πατριωτικὸς στίχους. Σὲ λίγη ὥρα καπνὸς φουτιώνει. Ὁ ἥλιος γέρνει. Οἱ φλόγες τοῦ Καθαρήριου χωνεύουνε μιὰ γιὰ πάντα τὸ δασκαλίτικο....

Οἱ Νέοι, μαζεμένοι κάτω σὴ γῆς, κοιτάζουνε τὸ καμίνι τῆς δόσης μὲ χαρὰ. Φωνάζουνε μὲ ρίμους, κάρουνε τρέλες μὲ στίχους, τοῦμπες μὲ ζωγραφικὴ, ἀλλοιάζουνε μὲ μουσικὴ.

ΣΑΒΑΩΘ (μπομπουνίζει). Γενήτε ἄξιοι τῆς ἐποχῆς σας, ἀλλιῶς... κοιτάξτε τὸ παράδειγμα. (Δείχνει τὶς στερεὲς φλόγες).

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΓΙΑΛΙ

Γύρω στὰ φύκια δλόγυρα οἱ ψαράδες κῆλο καθόντουσαν καὶ σταυροπόδι στὴν ἀθρακιά πλοκάμι ἀπὸ χταπόδι ροδίξει σιγοτριζοντας.... Βορριάδες θρηνοῦν νυχτερινὸ στὰ βράχια ξόδι: Ταξιδεμένα κλαῖν παιδιὰ οἱ μαννάδες, τὰ πῆραν τοῦ πελάγου οἱ ἀνεράδες.... μ' ἀτάραχοι οἱ ψαράδες σταυροπόδι! —Μαζί σας ἂν δὲν εἶμαι, εἶν' ἡ ψυχὴ μου, τὴ φέρνει ὁ πόθος, ἐκεῖ κάτω σμίγει τὸ κύμα μὲ τὴ γῆς καὶ μὲ τ' ἀστέρια. Δὲν ἔχει ἡ ζωὴ φραγμό, κ' εἶνε δική μου, —δίχως νὰ θέλει πιά νὰ μᾶς ξεφύγει—, δική σας εἶνε καὶ δική μου ἀκέρια!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΛΑΘΙΑ

Στὰ ποιήματα τοῦ Παλαμά, πὺ δημοσιευτήκανε στὸ περασμένο φύλλο μας, ἐγένανε δυὸ σημαντικὰ λάθια καὶ γι' αὐτὸ τὰ διορθώνουμε ἐδῶ:

Ὁ στίχος «ὦ τοῦ νου ριζικό» νὰ διαβαστῇ: «ὦ τοῦ νου ριζικό» καὶ ὁ στίχος: «Τῆς ἐλπίδας τὴ γλύκα, τὴ χαρὰ δὲν τὴν εἶδα» νὰ διαβαστῇ: «Τῆς ἐλπίδας τὴ γλύκα, σὴ χαρὰ δὲν τὴν εἶδα»

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSSON

ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

(ΑΠΟ ΤΟ ΡΟΜΑΝΤΣΟ ΤΟΥ: ΠΟΝΕΜΕΝΕΣ ΨΥΧΕΣ)

Ἦτανε μιὰ φορὰ ἕνα παλληκάρι, πὺ φύλαγε πρόβατα, μ' ὅλο πὺ εἶχε ἀπὸ καιρὸ χαλάσει τὰ παιδικία του παπούτσια. Τοῦ ἄρεσε νὰ παγαῖνῃ τὸ κοπέδι του κωντὰ σ' ἕνα πλατὺ ποτάμι. Σὰν ἔφταναν ἀπάνω στὰ βουνὰ, ἐπήγαινε κ' ἀνέβαινε σὲ κάποιον βράχο, πὺ κρεμότανε ἀπάνω ἀπ' τὸν γκρεμινὸ σὰν ἀκρωτήρι' κ' ὁ βράχος αὐτὸς ἦτανε τόσο πεταχτὸς, πὺ εὔκολα ἡ φωνὴ ἀπὸ κεῖ μποροῦσε ν' ἀκουστῇ ὡς τὴν ἄλλην ὄχτη τοῦ ποτάμου.

Μ' ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴ μεριά ἦτανε μιὰ κοπέλλα πὺ φύλαγε καὶ κείνη πρόβατα. Μποροῦσε καὶ τὴν ἔβλεπε ὅλη μέρα μὰ δὲν ἦτανε τρόπος νὰ πᾶη ὡς αὐτὴ.

Κοπέλλα μου πεντάμορφη, γιὰ πὲς μου τὸνομά σου, πὺ παίζεις τὴ φλογέρα σου φυλάγοντας τ' ἀρνιά σου.

Τοῦ κάκου τὴν ἐρώτησε πολλὲς φορές. Μὲ τὰ πολλὰ μὰ μέρα τοῦ ἦρθε ἀπάντησῃ:

Σὰνα παπάκι στὸ νερὸ ξεφύγει τὸνομά μου, θὲς νὰν τὸν μάθης; διάβαινε τὸ ρέμα τοῦ ποτάμου.

Μὰ τίποτα δὲν ἔμαθε περισσότερο μὲ τούτη τὴν ἀπάντησῃ τὸ παλληκάρι μας καὶ πῆρε τὴν ἀπόφασῃ νὰ μὴν ξαναπροσέξῃ. Κι' ὅμως αὐτὸ ἦταν τώρα δυσκολώτερο παρ' ὅσο νόμιζε.

Τοῦ κάκου πῆγε ἄλλοῦ μὲ τὸ καπάδι του, πάντα ξαναρχότανε στὸν ἴδιο ἐκεῖνο βράχο. Τὸ παλληκάρι τὰ χρειάστηκε καὶ τῆς ἐφώνωξε:

Πὲς μου ποιὸς εἶν' πατέρας σου καὶ ποιά εἶνε σου (παριίδα) τὴν κυριακὴ σὴν ἐκκλησιὰ νὰ πᾶς ποτὲ δὲ σ' εἶδα.

Τὸ παλληκάρι ἀρχήνισε νὰ πιστεύῃ πὺς ἦταν νεράιδα.

Ἐπνίγηκε ὁ πατέρας μου, τὸ σπῆτι εἶνε καμμένο, τὴν κυριακὴ σὴν ἐκκλησιὰ ποιὸς μου δὲν τὴν γαῖνο...

Ὅτε κ' ἀπ' αὐτὰ τὰ λόγια μπόρεσε κάτι νὰ μάθῃ τὸ παλληκάρι. Μὰ τώρα περνοῦσε τὶς μέρες του πάνου στὸ βράχο· τὴ νύχτα ὄνειρευόταν πὺς ἐχόρευε γύρω του, ἔτοιμη νὰ τὸν χτυπήσῃ μὲ μιὰ πολὺ μακριὰν οὐρὰ βωδιού, κάθε φορὰ, πὺ πῆγαινε νὰ τῆνε πιάσῃ ἀπὸ τὴ μέση. Σὲ λίγο πιά ἔχασε τὸν ὕπνο του καὶ δὲν μποροῦσε οὔτε καὶ νὰ δουλέψῃ. Βρισκότανε σὲ ἀξιοθρήνητη κατὰσταςῃ.

Νεράιδα ἂν εἶσαι, μάγισσα, ἡ τοσπανοπούλα γόιο, ἀπάντησέ μου, σὶσε με, καὶ βγάλε με ἀπ' τὸν τόνο...

Μὰ καμινὰν ἀπάντησῃ δὲν ἔλαβε κ' ἔτσι κατόλαβε πὺς ἦτανε νεράιδα τοῦ βουνοῦ. Ἐπαψε νὰ φυλάῃ τὰ πρόβατα μὰ κ' αὐτὸ σὲ τίποτα δὲν τὸν ὠφέλησε. Ὁ,τι κιὰν καταπιάνοταν κ' ὅπου κιὰν εὔρισκόταν δὲν ἔπαυε νὰ συλλογιέται τὴν ὁμορφὴ νεράιδα μὲ τὴ φλογέρα τῆς.

Μιὰ μέρα, πὺ ἔκοβε ξύλα στὸ σπῆτι του, μιὰ κοπέλλα πέρασε ἀπὸ τὴν αὐλή· θὰ μποροῦσε νὰ γελαστῇ κανεὶς ἀπὸ τὸ λυγερό τῆς ἀνάσθημα καὶ νὰ τὴν πάρῃ